

Kana aba chi ashol tut khanchi, numa tya daki shib, atunchi zhanesa sosko barvalo san!” – ramosardas angla kado unyi dyesenca Nagy Gusztáv -, thaj sosko chachipe sas les! Pe kodo gindisarav: soske xasarimata trubusaren inke le romipeske kodoleste, hoj sama te lel pe kodi avucija, so pesko-j!

Ke pe kodo dyes, kanak O Guszti kadal ramosardas, vi kaverfala situacijasa maladyilom: jekh romnyi, kasa kethanes phiras pe la anglikana shibake chasura, kodo phendas mange: baro lazhajipe avelas te vorbisarelas romanes, thaj te zhanelas, chi atunchi chi delas kade duma! Ke le manushen, kon rakhadyon sar romane, trubul te lazhanpen.

Hajkam chikanak na trajisardam inke andej majphari vrama, sar akanak -, kanak e romani shib intregones kezdisarel te xasarel pesko kuchipe, vaj so majnasul-i, sar negativutno kuchipe zero! opre vi ande le romengi godyi.

Cerrazhenes sam, kon zumavas te boldas kadi pozicija, le avindipeske te muntusaras so zhi-akanak zhanglam te inkras andar e shib, thaj te barvarasla moderne alavenca, so e akanutni vrama mangel. Kon zhanas kodo: hoj misto lazhajipe phutyaripe si e romani shib, trubusaras amare sa zorasa te barvaras e shib, thaj opre te vazdasla kothe, kaj egalutni shaj sa kaver shibasa.

Chikanak nashtig te bristas: akarkaj trajuvas, amen naj them so vi biamaro inkrella, anda kado pej sorri phuv jekhformes amari butyi si hoj te ferinas amari avucija, thaj kethanes te trajuvas kodolasa. Te barvaras la romenga shibaki literatura, te na mukhas kodi andre te bilyal ande kaver niposki literatura, te na shajisarel ande jekh te thoven kaver kulturenca thaj palunes te khosen-tar peski privilegija!

Sar o Veshó-Farkas Zoltán phendas: „so phenel e luma, le Radnóti Miklóseski literatura ungrikani sas vaj biboldi? E luma kade dikhel: ungriko poeto sas, ke pej ungrikani shib ramosardas -, na ivritikanes.” Anda kado trubul majbara zorasa te keras butyi anda amari shib, te sarbararas lako savuxtuno than andej luma, ande la lumaki literatura, so vi opre pe le themenge granyici chacharel la romana kulturaki autonomija, individuali karakteri, sosko fundo e shib si.

Av rom, kodoleske te rakhadyilan

Írta: Pató Selam

2012. július 08. vasárnap, 10:48 - Módosítás: 2012. július 09. hétfő, 09:03
